CHERSO CAMP

Descripció i context fotografies

Clara Fortuny

Juliol i Agost 2016

CONTEXT

El Camp de Cherso és una zona militar gestionada i controlada per l'exèrcit grec amb la col·laboració de la policia i diferents organitzacions de suport. Es tracta d'un camp obert, és a dir, les persones refugiades que l'habiten poden entrar i sortir de la zona sense impediments físics o legals. El camp està situat a la província de Macedònia Central (Grècia), la capital de la qual és Tessalònica. Rep el nom del poble més proper: Cherso, que es troba a pocs quilòmetres de la ciutat de Kilkis. Limita amb Macedònia a menys de 10km de la seva frontera, a 25km de la de Bulgaria, 160km d'Albania i 300km de Turquia.

En l'actualitat, aproximadament entre 1.200 i 2.000 persones habiten el camp. S'estima que un 40% d'aquestes són infants. La gran majoria de la població prové de Siria (a una distància de 1300km) i Iraq (a 1700km). A la vegada, la meitat de la població forma part de la cultura àrab, mentre que l'altra meitat són kurds, independentment de l'estat del què provenen. La identitat ètnica àrab no s'ha de confondre amb la seva creença religiosa, ja que dins del camp també es poden trobar, tot i que en gran minoria, àrabs cristians. És a dir, es consideren àrabs aquelles persones que utilitzen l'àrab com a llengua materna, sigui quin sigui el seu origen o religió. El poble kurd, per altre banda, és un poble indoeuropeu que habita a la regió de Kurdistan, una nació compresa entre els estats de Síria, Iran, Iraq, Turquia i Armenia. La seva llengua materna és el kurd i en la seva majoria són musulmans sunniis, tot i que alguns encara segueixen la religió tradicional kurda, el yazidisme. Els yazidites, que eren una minoria al camp, han estat traslladats per tal d'evitar conflictes entre cultures.

El camp es separa en dues arees; la zona militar i la zona civil. D'una banda, a la primera, les persones refugiades tenen restringida l'entrada, a diferència dels voluntaris, que han d'accedir-hi almenys un cop al dia per efectuar el registre. D'altra banda, a la zona civil hi trobem les diferents infraestructures de les organitzacions que hi participen, així com un hangar on es duen a terme els repartiments de menjar per part de l'exèrcit i la policia i on a la vegada tenen accés a endolls, barracons equipats amb dutxes i diversos lavabos tipus poly-clean. Totes les famílies viuen en tendes proporcionades pel govern amb la col·laboració d'UNHCR (ACNUR). El menjar repartit per l'exèrcit grec i la policia passa hores al sol abans de ser distribuït, empaquetat en bosses o capses de plàstic. Una gran quantitat d'habitants del camp el llencen a causa del seu mal estat, fet que porta mesos succeïnt. Respecte les condicions sanitàries al camp, l'únic suport mèdic al qual tenen accés les persones refugiades és la tenda de la Creu Roja, oberta de 9:00 a 17:00h. A partir d'aquesta hora l'únic que poden fer davant una situació d'emergència sanitària és trucar l'ambulància, que triga entre una hora i una hora i mitja en arribar.

Actualment a Cherso hi actuen al voltant de 10 organitzacions. Algunes d'aquestes són la Creu Roja, Save the Children, ARC: International Rescue Commity, NRC: Norwegian Refugee Council, UNHCR (ACNUR), Drop in the Ocean, AHA, EREC: Equip de Rescat en Emergències de Catalunya i OCC: Open Cultural Center. Amb excepció d'OCC, EREC, AHA i Drop in the Ocean, la resta d'organitzacions mencionades despleguen personal pagat dins el camp.

OCC és una ONG sota el paraïgues legal d'IHA. Ha promogut la construcció d'una escola tant per infants com per adults. En aquesta s'ofereixen classes d'anglès, castellà, matemàtiques i ciències, a més de guitarra i ioga així com també àrab per a voluntaris. La majoria de professors que duen a terme les classes són persones refugiades que col·laboren juntament amb els voluntaris externs com un equip.

Text de Marçal Castán, Andreu Tarrés i Clara Fortuny

HISTORIES DE PERSONES

Retrats i relats

En Riad dorm tranquil·lament dins la seva haima, la qual comparteix amb dos amics seus de dins del camp. Riad té 19 anys i com molts dels joves refugiats ha hagut de realitzar el camí cap a Grecia tot sol. Moltes de les famílies de Síria es gasten els seus estalvis per enviar els seus fills cap a Europa i assegurar-los un futur lluny de la guerra. "Quan va començar tot, vivia cada dia de la meva vida amb molta por, fins el primer cop que una bomba va caure a prop d'on em trobava. Ho vaig veure tot, a partir d'aquell dia no vaig tornar a tenir mai més por." comentava en Riad. La seva ciutat natal, Damasco , ha quedat completament destrossada a causa de les lluites i els explosius. La seva família ha hagut de marxar de la ciutat encara que segueix vivint a Síria. "A vegades m'agradaria tornar a veure la meva família i els meus amics, els trobo molt a faltar, però sé que si hi torno, podria morir." Riad explica les mesures del govern contra la població "Una vegada la policia em va agafar perquè em van acusar de terrorista sense cap raó, vaig estar dos dies a la presó, per sort només em van interrogar, però hi ha casos en què els policies sotmeten als homes a doloroses tortures." El seu somni és continuar els seus estudis d'Economia i convertir-se en empresari.

CHERSO CAMP CLARA FORTUNY

Ali va arribar sol al camp quan tenia 17 anys. Els seus germans es troben en diferents països d'Europa com Alemanya i Holanda i els seus pares encara resideixen a Síria. La seva família, d'orígens palestins, es va haver d'exiliar a Síria a causa de la guerra amb l'estat d'Israel. " El meu pare m'explicava que Síria sempre ha obert les seves portes a les persones que fugien de la guerra, però ara que necessitem refugi ens tanquen en camps i ens fan esperar durant un llarg temps sense saber quan podrem començar a viure." diu. A Ali li agrada cantar i els seus amics queden meravellats amb la seva veu. Una de les seves cançons preferides és وين مسافر "Wen msafer" Que en àrab vol dir: On viatges?

Amal treballava de dissenyadora gràfica a Síria, tot i que fa molt temps que va deixar de dibuixar: "Aquí tot és massa trist, estem en un estat on tot és estàtic darrere una llarga espera que sembla no trobar fi. No sóc capaç de trobar inspiració ni ganes." Amal passa les estones conversant amb les amigues i prenent te o cafè, escoltant Feiruz, la cantant també és coneguda com "Cafè pels matins". El seu somni és continuar la seva feina de dissenyadora gràfica i fer classes per als joves que s'hi vulguin dedicar. Amal en àrab vol dir esperança.

Jamal va emprendre el camí cap a Grècia amb el seu tiet, qui la policia va disparar i matar davant seu en intentar travessar la frontera de Turquia. A partir d'aleshores, Jamal va haver de seguir el seu camí tot sol fins a Grècia. A Cherso es va retrobar amb un dels seus millors amics, en Safad. Ells dos són dels més afortunats del seu grup d'amics de la infància , ja que n'hi ha que es troben lluitant a la guerra tant a la banda dels rebels com a la del govern del Bashar Al-Assad.

A la fotografia Jamal apareix somrient amb un ganivet a la mà, tot i que al camp hi estan prohibits, diu: "El ganivet el necessitem per tallar les fruites i les verdures que comprem al mercat de Cherso, és clar que no en volem fer un ús violent. Tot i que en ocasions potser l'arribem a necessitar per defensa pròpia. Quan hi ha conflictes al camp entre àrabs i kurds, normalment nosaltres no tenim problemes perquè som Palestins, però el dia que van venir els Afganesos i es van posar a rodejar les tanques del camp, érem conscients que ells no saben diferenciar perquè no ens coneixen i el que seria sorprenent és que la policia hagués fet alguna cosa per aturar-ho." Diu el Jamal somrient amb ironia. En situacions de conflicte l'exèrcit abandona la zona i apareix la policia, normalment amb poc menys de 15 antiavalots, els quals es queden a l'entrada principal del camp, recomanant a les persones que acudeixen a ells en recerca de protecció que tornin a les tendes. La situació va empitjorar durant el mes de Juliol quan hi va haver intents d'aconseguir un passaport de nacionalitat Síria a causa de la restricció de la Unió Europea sobre les nacionalitats que són considerades per rebre dret d'asil.

Adel té 25 anys. Com la majoria de persones del camp és musulmà. La seva religió no els hi permet fumar, ni beure begudes alcohòliques però Adel com molts altres musulmans té la seva manera d'interpretar-ho. "Al·là sap que no hi ha maldat en els meus actes, la nostra religió no es basa a un seguit de normes estrictes, es basa en l'amor i el respecte a altres persones i religions, a Síria vivíem pacíficament musulmans i cristians." Diu Adel en una conversa sobre com apareix la religió musulmana en els mitjans de comunicació europeus. Quan Adel parla de l'Estat Islàmic utilitza el nom de Daesh, ja que per ell, els seus actes no tenen res a veure amb la religió: "El Daesh mata els nens i viola les dones, com aquests actes poden formar part de l'Islam? Això no és islam, i no volem que els musulmans se'ns relacioni amb tot això."

Mohammed va marxar de Síria amb la seva mare i la seva germana de 5 anys. Van dirigir-se caminant durant 2 llargs dies cap a Turquia on Mohammed va haver de treballar durant jornades de treballs extenses fins que es va trobar que no li pagaven les hores treballades. Moltes persones que fugen de Síria es veuen obligats a treballar a Turquia durant jornades de més de 12 hores i en condicions de treball molt precàries per aconseguir uns diners que no arriben ni al salari mínim del país. Actualment s'han descobert tallers on treballaven refugiats explotats treballant per proveïdors de grans multinacionals del món de la moda com Zara i Mango. També s'han trobat menors treballant per altres empreses de sector tèxtil com Marks and Spencer i Asos. Es calcula que en aquests moments hi ha a la vora de 3 milions de refugiats a Turquía, les empreses hi veuen una gran oportunitat per trobar mà d'obra barata a un país proper a Europa.

Islam és la més petita entre els seus 8 germans i germanes, entre els quals un d'ells va morir a la guerra. Li agrada passar les estones amb altres mares, parlar per telèfon amb els seus germans i conversar amb els seus pares i el seu marit , que també hi són al camp. Tot i que també s'hi troben nombrosos casos de mares i pares que no tenen la seva parella en aquests moments, o perquè ha mort a la guerra o perquè es troben en un altre país, i han de fer-se càrrec dels seus fills tots sols en aquesta situació. Els escassos recursos d'higiene i salut juntament amb tendes, que no estan preparades per resistir a la pluja i el vent i que no serveixen per protegir de les dures condicions climàtiques de l'estiu calorós i el fred de l'hivern, posen en perill la vida dels petits.

Abdo. 19 anys. fuma un cigarro mentre mira abstret la via del tren que agafarà a les 23.30 per anar a Salònica i allà intentar agafar un avió fins a Anglaterra amb un passaport fals el qual li ha proporcionat la màfia a canvi d'una gran fortuna. Malauradament l'intent va fracassar i Abdo va haver de tornar al camp el dia 27 d'Agost amb l'esperança i els diners perduts. A Abdo li agrada recordar els dies a Síria quan tocava el saz i llegia les poesies de Nizar Qabbani i la seva novel·la preferida "Cent anys de soledat" de Gabriel García Márquez quan vivia a la ciutat de Aldurbasieh a 30 minuts de Qamislo o també anomenada "Cor de Kurdistan", una regió que el seu territori està dividit en quatre països Turquia, Iraq, Iran i Síria, el qual històricament ha estat reclamat pel poble kurd, els seus habitants. A la fotografia Abdo apareix amb el braç esquerre pintat en bolígraf on es pot llegir paraula "Wretched" que es va escriure ell mateix fent referència a la seva situació. Quan se sent desconsolat, escriu poesia per poder alliberar-se i expressar el seu sentiment de desil·lusió.

“My friend,
I feel
I am dying.
I remember that I was crazy
before I die.
I was a tree,
I was a worker,
I was I
I
is me
and we are dead
or we are trying to live
why?
we were children
we were women
we were a tired dog
a small cat
a plane
a bird
we were everything.
throughout
all these years
we were a saz player
a student
a stronger fucker mother
no one could touch him on the school
throughout
19 years
from nothing
air, water, fire
one hundred years of nothing
and a mother lost her baby
a father lost his money
dreams lost who saw it
a world without facts
facts without love
naked fact
empty
and then
we died
but how could the deads die again?
just keep dying
until we die in the fact.
but how can we have a real death
if everything is fake?
we are going to make a fake passport
not to hug a catalan girl
not to walk in UK’s streets
like an english or a whore
or a spotter
and maybe
have rights like the cats have there
there is something wrong
we are fake and everything is fake
so we are not
we are a dream of an old woman
that has 16 grandsons
no one of them can hear his mom
when she is busy
no
so
where are we?”

VIVINT ENTRE REIXES

Escenes "quotidianes"

Aoes s'asseu davant del foc que prepara per fer el sopar, en uns instants de silenci i reflexió dintre d'una llarga espera que ja té 8 mesos de durada.

Un noi jove observa des d'una haima la pel·lícula de "Mulan" projectada a les sessions de cine de l'Open Cultural Center. Aquesta activitat s'organitza els dijous al vespre i hi poden assistir totes les famílies.

CHERSO CAMP

CLARA FORTUNY

Riad es renta la cara a les fonts d'aigua no potable del camp. També hi ha instal·lades dutxes i lavabos "poly klyn" amb unes condicions poc higièniques.

Ali juga a fer el soldat pocs minuts abans d'entrar a l'escola. Els nens de Cherso porten diversos anys sense estar escolaritzats, negant-los el dret a l'educació. Només poden anar a l'escola del camp, creada per OCC, on s'imparteixen assignatures com àrab, kurd, anglès i matemàtiques.

Mohammed beu cafè després de dinar mehshi. Els àrabs i els kurds segueixen realitzant pràctiques quotidianes que formen part dels costums i tradcions de la seva cultura com el té o el cafè típic de Síria els menjars i les danses tradicionals.

Safad es pentina el cabell i es vesteix amb camisa per anar ben arreglat a les 7 de la tarda cap al bar del poble de Cherso i asseure's amb els amics o agafar wifi per poder parlar amb la seva família.

Riad ha sigut un dels pocs afortunats seleccionats per UNCHR per la recol·locació després d'haver superat l'entrevista amb èxit. Es dirigeix a Atenes on viurà en un pis amb 4 companys més esperant que un país l'accepti.

Amal es despedeix de la seva amiga Jinan amb qui porta vivint a la mateixa haima 6 mesos al camp. Amal marxarà de Grècia per dirigir-se a Alemanya amb l'ajuda de la màfia. Afortunadament Amal va arribar-hi amb èxit i ara es troba al camp de refugiats de Frankfurt.

Un nen es banya a una piscina interior que han contruit els nens de Cherso només amb pales, teles de plàstic i cubells d'aigua.

Nur juga sobre la tanca trencada. Sovint, els nens de Cherso volten pel camp jugant amb el seu entorn i els objectes que s'hi troben.

Uns nens pujen a les grades per observar dos helicopters militars grecs que han sobrevolat el camp i es dirigeixen a fer pràctiques amb explosius a pocs quilòmetres del camp causant sorpresa, horror i mals records entre les persones del camp.

Ibrahim alça una bandera de la Síria independent o Síria rebel que ha fet amb els seus amics amb una tela i colors i amb la qual s' estan una estona passejant i jugant.

Dintre d'una rutina buida, venint d'unes circumstàncies desoladores i records trencats cap a un futur que sembla que mai arriba, lluny de casa, de la família i els amics, on a vegades el dolor psicològic acaba sent tan insuportable que es converteix en dolor físic.

Alguns vespres els nois es reuneixen a un camp de futbol que hi ha just al costat de Cherso per jugar partits, El futbol és una activitat esportiva que els serveix d'entreteniment i com una alliberació de la ment i dels problemes actuals.

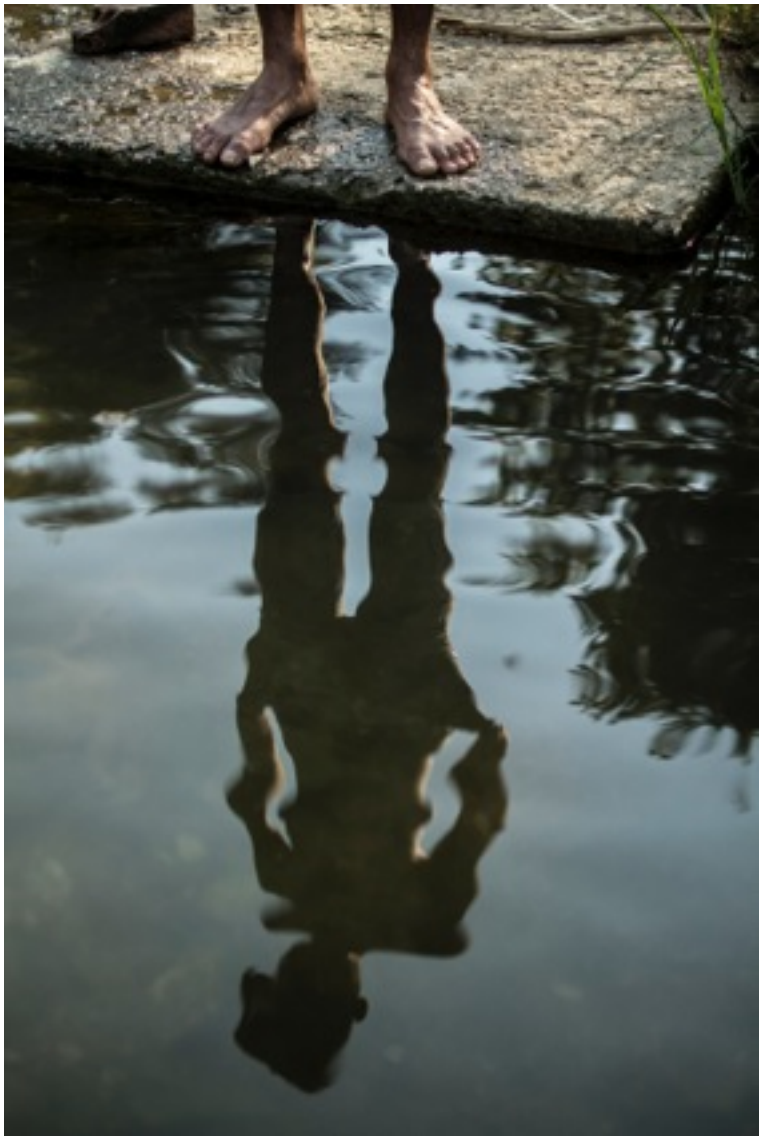

A l'estiu, les famílies van a passar una estona al riu que hi ha entre el camp i el poble de Cherso i passen les hores en companyia llençant-se a l'aigua, nedant i xerrant entre ells.

Hamuden aguanta un mirall mentre el seu amic, que es va comprar una màquina d'afaitar i fa el servei de barber gratuïtament als seus amics, li talla els cabells i li arregla la barba.

Totes les famílies viuen en tendes proporcionades pel govern amb la col·laboració d'UNHCR (ACNUR). Aquestes tendes no superen els tres metres de llarg i els dos d'alçada. És comú veure famílies que ajunten diverses haimas o creen petits nuclis de tendes per conviure en comunitat. La majoria de persones refugiades es queixen de la gran quantitat de serps i d'insectes que fàcilment accedeixen a les tendes, a més de la insoportable calor que s'hi genera.

CHERSO CAMP CLARA FORTUNY

Tot i que a Cherso s'està vivint una situació que no s'hauria de permetre, en ella hi trobem persones de cor fort i valent que no han oblidat l'alegria ni en els pitjors moments, dignes d'admiració ,esperant la resposta a una pregunta:

وين مسافر